

[Vesterager.]

esse i her at gaa ind paa Enkeltheder, da jeg, hvad jeg allerede har udviklet, har den Opfattelse, at Bestemmelserne herom maa forenkles betydeligt, hvis vi i det hele skal kunne stemme for dem. Det vil derfor være af Interesse at undersøge, om man kunde finde en Vej frem, hvorved man gav Forældrene, hvad der tilkommer dem, men samtidig fik et Skoletilsyn, som virkelig var bedre, mere enkelt, og som havde sine klare bestemte Funktioner at varetage, thi der er jo noget underligt blandet i Forældreraa-dene og i Skolenævnene. Naar hertil saa kommer Kommunalbestyrelserne, er det i Virkeligheden lidt vanskeligt at overse, hvorledes disse forskellige Institutioner kan komme til at samvirke.

Det, som har været det store Strids-spørgsmaal, og som har Gang paa Gang er kommet frem i Lærerkredse, er jo det gejstlige Tilsyn. Danmarks Lærerforening har tilsendt os et Forslag, som den kunde ønske der blev taget Hensyn til. Heri udtales, at det gejstlige Tilsyn har haft sin store Betydning, men nu ønsker man at gaa bort derfra og i Stedet faa et mere fagligt pædagogisk Tilsyn. Jeg kan her i nogen Maade henholde mig til den ærede foregaaende Talers (Arnth Jensen) Udtalelse om Lærerforeningens Forventninger og Opfyldelsen deraf. Jeg tror, det har været noget af en Skuffelse for Lærerforeningen, at det foreliggende Forslag er alt, hvad man har faaet ud af de mange Aars Kampe for at komme bort fra det gejstlige Tilsyn. Men det skal jeg ikke opholde mig længere ved. For mig staar det saaledes, at Spørgsmaalet er ganske enkelt, i alt Fald for Landsbyskolens Vedkommende. Her ligger Spørgsmaalet lige for: Er Skolekommissionen minus Præsten bedre end Skolekommissionen plus Præsten? Det er i Virkeligheden skolemæssigt set det afgørende og det, vi maa tage Stilling til. Min Erfaring gennem adskillige Aars Arbejde er, at Skolekommissionen plus Præsten er bedre end Skolekommissionen minus Præsten. Rent kundskabsmæssigt er Præsten, dog langt bedre i Stand til at bedømme Landsbyskolen end de fleste af de Mænd, som vil kunne blive valgt ind i Skolekommissionen. Selv om vi paa mange Maader staar højt i Oplysning og Kultur herhjemme, kan det ikke nægtes, at Sognepræsten ogsaa repræsenterer en vis Kultur og tilfører Skolekommissionen noget udefra, som kan have den allerstørste Betydning i Arbejdet for Skolesager og i Bedømmelsen af Skoleforhold, og det er i Virkeligheden heller ikke

bevist fra Skolens Side, at det modsatte kunde være Tilfældet. Jeg maa derfor som Lærer fastholde, at det er en Vinding for Skolen, for den Bedømmelse, der bliver ydet overfor Skolen, at Præsten er med ved vore Prøver, er med til baade at give de Opgaver, som skal gives, og til virkelig at bedømme den Undervisning, der præsteres.

Der er jo heller ikke Tale om at indføre den allerfjerneste Sagkundskab i Skolekommissionen i Stedet for Sognepræsten. Der siges, at man kan ikke henvende sig til den nuværende Skolekommission og faa Hjælp til Løsningen af vanskelige pædagogiske Spørgsmaal. Jeg vil nok spørge, om der, selv om man tager Præsten bort, saa er mere pædagogisk Støtte at hente i en Skolekommission, end naar han sidder der. Præsten er jo ikke hele Skolekommissionen, hvis nogle af de andre Medlemmer er særlig pædagogisk udviklet, har man jo Lov til at gaa udenom Præsten og henvende sig til dem. Jeg er her ganske enig i, hvad der ogsaa er sagt fra anden Side, at den bedste Støtte og Hjælp faar man gennem Samtaler med Børnenes Forældre, hvorved man søger under vanskelige Forhold at komme til Forstaaelse med dem. Først derigennem kan man løse Opgaven tilfredsstillende. Men at man skulde kunne vente at faa et mere pædagogisk og forstaaende Tilsyn, naar blot Sognepræsten var udelukket, tror jeg aldeles ikke paa, da man ikke kan vente, at Forældrene saa i højere Grad skulde kunne bedømme Skolens Arbejde og rent kundskabsmæssigt set være bedre i Stand til at bedømme, om der var undervist forsvarligt i de forskellige Fag. Jeg tror ikke, det er muligt at opstille denne Sætning generelt — jeg skal naturligvis ikke nægte, at det kan være Tilfældet i enkelte Kommuner. Men i det store og hele vil det i mangfoldige Kommuner vise sig, at de, der skal bedømme Landsbyskolens Arbejde, vil være langt, langt daarligere kvalificerede, hvis de ikke i deres Midte har Sognepræsten, hvis man udelukker ham.

Jeg kan derfor ikke skrive under paa, at Sognepræsten uden videre skal lukkes ude fra Skolekommissionerne. Jeg tror, det vilde blive et Tab, og at Præsten bevares, har ogsaa sin Betydning, hvis der skal være et godt Forhold mellem Skolen og Kirken. Jeg er fuldstændig enig med den højtærede Minister i, at det har sin Betydning, at man her i nogen Maade viser Forstaaelse til de forskellige Sider, og jeg er ogsaa enig i en Udtalelse, som den